

СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРАВА

**РЕФОРМУВАННЯ ПРАВОВОЇ СИСТЕМИ
В КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ**

МАТЕРІАЛИ
IV Міжнародної науково-практичної конференції
(Суми, 21–22 травня 2020 року)

У двох частинах

Частина 1

Суми
Сумський державний університет
2020

30. Почепцов Г. Г. Як ведуться таємні війни. Психологічні операції в сучасному світі. Рівне: ППФ «Волинські обереги», 1999. 304 с.
31. Речь папы Урбана II на Клермонском Соборе. URL: history.wikireading.ru/162092.
32. Розенберг А. Миф XX века. X: ООО «Свитовид», 2003. 512 с.
33. Соловей В. Д. Абсолютное оружие. Основы психологической войны и медиаманипулирования. Москва: Издательство «Э», 2016. 320 с.

КОЛІЗІЯ КОНСТИТУЦІЙНИХ ТА ПІДЗАКОННИХ НОРМ В УМОВАХ КАРАНТИНУ

Волочай Ю. В.

*Студентка IV курсу ННІ права
Сумського державного університету*

Науковий керівник: Сухонос В. В.

*д. ю. н., професор, завідувач кафедри КППІДП ННІ права
Сумського державного університету*

Відповідно до ситуації у світі і країні, тема, яка стосується карантину, є дійсно актуальною. Тему її, звісно, зараз обговорюють дуже активно, як в суспільстві, так і на політичному рівні. Саме тому було б доречним дослідити співставлення законодавчих актів, щодо встановлення карантину в Україні та мір протидії поширення на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19 з моделлю демократичної країни.

Як відомо, Кабінет Міністрів України зараз видає безліч розпоряджень, щодо ситуації в країні. Звісно, всі законодавчі акти приймаються для запобігання поширенню COVID-19, але, на нашу думку, є окремі положення, які все ж таки йдуть всупереч демократичної моделі країни та Конституції України.

Варто зазначити саме ті пункти в розпорядженнях і постановах Кабінету Міністрів України, щодо яких є найбільше сумнівів, а саме: Постанова Кабінету Міністрів України № 211 від 11 березня 2020 року та Постанова Кабінету Міністрів України № 255 від 2 квітня 2020 року зі змінами до постанови № 211. До таких положень, зокрема, належать:

відвідування парків, скверів, зон відпочинку, лісопаркових та прибережних зон, крім вигулу домашніх тварин однією особою та в разі службової необхідності;

заборона громадянам віком від 60 років перебувати на вулиці;

відміна транспортного сполучення, як залізничного так і в автобусах [1].

Особливого резонансу набув пункт щодо людей похилого віку, оскільки пряма заборона та обмеження руху громадян є порушенням конституційних норм, і, взагалі, є недемократичним. Також Кабінет Міністрів надав пояснення щодо пункту про

обмеження, які стосуються пенсіонерів, а саме що через те, що ця вікова категорія знаходиться в зоні ризику, то до неї саме і застосовують такі жорсткі заходи безпеки. Але є все ж виключення: якщо немає людей, які можуть піклуватись про громадян віком від 60 років, то пенсіонери можуть виходити до магазинів, але на відстань не більше 2 кілометрів від місця проживання. Також якщо ця людина є працівником критичної інфраструктури, вона також може покидати помешкання в іншому випадку залишати місце проживання заборонено [2].

Ці пункти йдуть в супереч з ст. 33 Конституції України, яка гарантує кожному, хто на законних підставах перебуває на території України, свободу пересування, вільний вибір місця проживання, право вільно залишати територію України, за винятком обмежень, які встановлюються законом. Прямим порушенням цієї статті є й відміна рейсів міжміського сполучення, тобто поїзди, електрички, автобуси і маршрутні таксі, також авіа сполучення по території України.

Також можна побачити певне порушення ст. 29 Конституції України, де вказано про особисту свободу та недоторканність, оскільки громадянам віком від 60 років заборонено виходити на вулицю або у деяких винятках не далі ніж 2 км від місця проживання, а це можна віднести до порушення особистої свободи [3].

Також громадян, які порушують норми карантину, відповідно до постанови Кабінету Міністрів України № 211, будуть штрафувати від 17 000 грн. до 34 000 грн. На момент 14 квітня вже є 300 розглянутих судами справ щодо штрафів та винесено 25 рішень, згідно яких громадяни, за рішенням суду, мають сплатити відповідні штрафи.

Звісно ці обмеження створено для захисту населення України, але чи мають вони юридичну силу?

В Україні є адміністративно-територіальні одиниці, де запроваджено режим надзвичайної ситуації, а саме: Чернівецька, Житомирська, Тернопільська, Івано-Франківська, Дніпропетровська, Харківська та Київська області, а також місто Київ. Але надзвичайна ситуація – це обстановка на окремій території чи суб'єкті господарювання на ній або водному об'єкті, яка характеризується порушенням нормальних умов життєдіяльності населення, спричинена катастрофою, аварією, пожежею, стихійним лихом, епідемією, епізоотією, епіфітотією, застосуванням засобів ураження або іншою небезпечною подією, що призвела (може призвести) до виникнення загрози життю або здоров'ю населення, великої кількості загиблих і постраждалих, завдання значних матеріальних збитків, а також до неможливості проживання населення на такій території чи об'єкті, провадження на ній господарської діяльності.

Варто відзначити, що обмеження щодо пересування, заборона виходу з помешкань

для громадян можлива лише при запровадженні надзвичайного стану, але аж ніяк не ситуації.

Варто розуміти, що всі обмеження і заборони вводять задля захисту громадян та протидії поширення вірусу, але вищезазначені урядові рішення усе більшою мірою підпадають під тоталітарну модель держави, а не під демократичну.

Небезпечним на нашу думку є те, що через норми карантину можна маніпулювати населенням, запроваджувати нові обмеження та нереальні штрафні санкції за їх порушення. Також навіть після закінчення карантину, норми, які встановили, не відразу будуть відмінені або послаблені, що також обмежує права громадян. Варто вказати ще на той удар, який зазнає економіка як нашої країни, так і всього світу: великий рівень безробіття, що буде складно побороти, зниження рівня життя, зростання інфляції та падіння національної валюти.

На нашу думку також слід відзначити, що не менш сурові норми введено і в європейських країнах, таких як Італія, Іспанія, Франція та Австрія. Там також, з моменту введення норм карантину, було заборонено виходити з власного помешкання, окрім, продуктового магазину, аптеки та роботи, зачинені всі навчальні заклади, музеї, театри, торговельні центри, ресторани і кафе. На громадян, які порушували вимогу карантину, накладалися штрафи.

Проте, на початку квітня європейські держави почали обговорювати питання щодо поступового послаблення карантинних норм. Дані послаблення планують вводити вже з кінця квітня, при умові тенденції зменшення нових випадків захворювання. Вже с 20-го квітня у Норвегії планують відкрити дитячі садки, а вже с 27-го початкові та середні школи.

Україна теж розглядає таку можливість.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 11 березня 2020 р. № 211: Постанова Кабінету Міністрів України від 11 березня 2020 р. № 255 // Урядовий портал. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-vnesennya-zmin-do-postanovi-kabinetu-ministriv-ukrm020420ayini-vid-11-berezhnya-2020-r-211> (дата звернення: 14.04.2020).
2. Щодо обмежень на період карантину для людей від 60 років: Роз'яснення Департаменту комунікацій Секретаріату Кабінету Міністрів України від 07 квітня 2020 р. // Урядовий портал. URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/rozyasnennya-shchodo-obmezhen-na-period-karantinu-dlya-lyudej-starshih-60-rokiv> (дата звернення: 14.04.2020).
3. Конституція України: Закон України від 28 червня 1996 р. № 254к/96-ВР / Верховна

ОСНОВНІ ПОНЯТТЯ ТА ПРИНЦИПИ ПОЛІТИКИ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ

Каріх І. В.

*к .п. н., асистент кафедри КПДС ННІ права
Сумського державного університету*

Пріоритетними завданнями державної політики в безпековому вимірі є: захист суверенітету і територіальної цілісності України, безпека її прикордонного простору, піднесення економіки країни, забезпечення особистої безпеки, конституційних прав і свобод людини та громадянина, викорінення злочинності, вдосконалення системи державної влади, зміцнення законності й правопорядку та збереження соціально-політичної стабільності суспільства, зміцнення позицій України у світі, підтримання на належному рівні її оборонного потенціалу та обороноздатності, радикальне поліпшення екологічної ситуації.

Такий широкий спектр завдань не лише відображає всеохопність поняття національна безпека в тлумаченні його вітчизняним законодавцем, а й є цілком закономірним у контексті переосмислення ролі держави в сучасному суспільно-політичному дискурсі, що відбулося після Другої світової війни.

Відповідно до уявлень і принципів, закладених в основу сучасного світового порядку та реалізованих, зокрема, в Статуті ООН (1945) [1], «Загальній декларації прав людини» (1948) [2], Хартії європейської безпеки (1999) [3], інших загальновизнаних міжнародно-правових нормах, сучасна держава є передусім гарантом безпеки і вільного розвитку своїх громадян, виконує низку зобов'язань щодо підтримання міжнародної безпеки, миру, а також спрямовує свої зусилля на протидію глобальним загрозам та їх попередження.

Теоретико-методологічні підходи до розв'язання проблем національної безпеки в Україні формувалися як під впливом світових тенденцій, так і з огляду на характер українських політичних, економічних, гуманітарних реалій.

Входження України у світове співтовариство як повноправного і відповідального суб'єкта, демократизація та лібералізація політичного устрою і суспільного життя привели до утвердження цих принципів і підходів у правовому полі та політичній практиці.

З огляду на визнання національної безпеки як важливого й, певною мірою, узагальнюючого критерію успішності державної політики щодо утвердження і захисту національних інтересів провідними вітчизняними науковцями висувається теза про